

Ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich

w praktyce szkolnej

Opracował: dr Adam Balicki, prawnik i historyk, wykładowca akademicki, dyrektor szkoły. Autor licznych publikacji z zakresu prawa oświatowego, w tym komentarzy do *Ustawy o systemie oświaty* i *Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich* (Dz.U. z 2022 r. poz. 1700 ze zm.),
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich* (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 969),
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe* (t.j. z 2023 r. poz. 900),
- *Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy* (t.j. z 2022 r. poz. 1510 ze zm.),
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz.U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.),
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* (t.j. z 2023 r. poz. 172),
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim* (Dz.U. z 2013 r. poz. 529),
- *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 roku w sprawie wykazu substancji psychoaktywnych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych* (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1665 ze zm.).

9 czerwca 2022 r. uchwalona została *Ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich*, która weszła w życie 1 września 2022 r. Wprowadziła ona możliwość zastosowania przez dyrektora szkoły wobec nieletniego środka oddziaływania wychowawczego. Jak jej zapisy funkcjonują w praktyce szkolnej?

9 czerwca 2022 r. uchwalona została *Ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich*, która weszła w życie 1 września 2022 r. Zastąpiła ona obowiązującą wcześniej *Ustawę z 26 października 1982 r.* Dla funkcjonowania szkół bardzo ważny jest przepis art. 4 przywołanego aktu prawnego. Zgodnie z art. 4 ust. 1 tej *Ustawy* każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletnich, w szczególności dopuszczenie się czynu zabronionego, naruszanie zasad współżycia społecznego, uchylanie się od obowiązku

szkolnego lub obowiązku nauki, używanie alkoholu, środków odurzających, substancji psychoaktywnych, ich prekursorów, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, uprawianie nierzędu, ma społeczny obowiązek temu przeciwdziałać, a przede wszystkim zawiadomić rodziców lub opiekuna nieletniego, szkołę, sąd rodzinny, policję lub inny właściwy organ.

Przejawy demoralizacji nieletniego

Przepis art. 4 ust. 1 nowej *Ustawy* w dużej części stanowi inkorporację regulacji zawartych w *Ustawie* z 1983 r. Zawarty w niej art. 4 § 1 brzmiał: „Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierzędu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, policji lub innego właściwego organu”.

Za dobre rozwiązanie legislacyjne należy uznać doprecyzowanie w nowym brzmieniu art. 4 ust. 1 *Ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich*, że przejawem demoralizacji nieletniego jest również uchylanie się od obowiązku nauki, gdyż kształcenie zawodowe jest jednym z możliwych sposobów realizacji tego obowiązku. W poprzednim stanie prawnym sytuacja, w której nieletni uchylałby się od obowiązku nauki, będąc uczniem szkoły nieprowadzącej kształcenie zawodowe, była nieprecyzyjna i powodowała niezamierzoną przez ustawodawcę niejasność. Za słuszne należy też uznać pominięcie zwrotu „systematyczne” w kontekście braku realizacji obowiązków szkolnych. Obecnie każdorazowe uchylanie się od obowiązku szkolnego i obowiązku nauki stanowi przejaw demoralizacji nieletniego i taka sytuacja nie będzie budziła wątpliwości.

Istotne jest wskazanie w komentowanym przepisie substancji psychoaktywnych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych – ich używanie także stanowi przejaw demoralizacji. Wobec narastających problemów z używaniem wspomnianych substancji przez nieletnich reakcja ustawodawcy w tym zakresie wydaje się słuszna.

Przepis art. 4 ust. 1 *Ustawy* nie wskazuje katalogu zamkniętego okoliczności świadczących o demoralizacji nieletnich, a jedynie przykładowy, który obejmuje:

- dopuszczenie się czynu zabronionego,
- naruszenie zasad współżycia społecznego,
- uchylanie się od obowiązku szkolnego,
- uchylanie się od obowiązku nauki,
- używanie alkoholu,

**Aby czytać dalej, potrzebujesz pełnego dostępu.
Przeglądaj wszystkie materiały w ramach abonamentu lub prenumeraty.**

Korzyści:

- nielimitowany dostęp do treści,
- aktualizacje materiałów w niezbędnikach, nawet do 2 razy w tygodniu,
- e-czasopisma w nowej, wygodnej formie,
- dodatkowe materiały i wzory dokumentów do pobrania,
- dostęp do porad cenionych ekspertów i praktyków,
- zniżki na kolejne produkty, szkolenia i webinary

i znacznie więcej...

**Zamów na: www.oficynamm.pl
lub skontaktuj się z nami: 800 702 902, bok@oficynamm.pl**